

MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 5/2014 vp

Valtioneuvoston metsäpoliittinen selonteko 2050

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 19 päivänä helmikuuta 2014 lähettänyt maa- ja metsätalousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi valtioneuvoston metsäpoliittisen selonteon 2050 (VNS 1/2014 vp).

Lausunnot

Eduskunnan päätöksen mukaisesti ympäristövaliokunta ja talousvaliokunta ovat antaneet asias-
ta lausuntonsa (YmVL 6/2014 vp ja TaVL 11/2014 vp), jotka on otettu tämän mietinnön liitteiksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- osastopäällikkö Juha Ojala ja metsäneuvos Marja Kokkonen, maa- ja metsätalousministeriö
- strateginen johtaja Sixten Sunabacka, työ- ja elinkeinoministeriö
- neuvotteleva virkamies Maarit Loiskekoski, ympäristöministeriö
- johtaja Ari Eini, Suomen metsäkeskus
- kehitys- ja ympäristöpäällikkö Antti Otsamo, Metsähallitus
- vanhempi tutkija Riitta Hänninen, Metsäntutkimuslaitos
- metsänhoito ja bioenergia -yksikön johtaja, MH Olli Äijälä, Metsätalouden kehittämiss-
keskus Tapio

- tutkimusjohtaja Paula Horne, Pellervon ta-
loustutkimus PTT
- senior advisor Markku Karlsson, VTT Val-
tion teknillinen tutkimuslaitos
- metsäasiantuntija Lea Jylhä ja metsävaltuus-
kunnan puheenjohtaja Mikko Tirola, Maa- ja
metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- metsätieteiden osaston varajohtaja, professo-
ri Jouni Pykäläinen, Itä-Suomen yliopisto
- varatoimitusjohtaja Simo Jaakkola, Koneyrit-
täjien liitto ry
- metsäasioiden päällikkö Jouni Väkevä, Met-
säteollisuus ry
- toimialapäällikkö (puuenergia) Tage Fred-
riksson, Bioenergia ry
- toimitusjohtaja Kai Merivuori, Suomen Sahat
ry
- suojeluasiantuntija Paloma Hannonen, Suo-
men luonnonsuojeluliitto ry
- pääsihteeri Liisa Rohweder, WWF Suomi
- puheenjohtaja Håkan Nystrand, METO —
Metsäalan asiantuntijat ry.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- saamelaiskäräjät
- Paliskuntain yhdistys
- Keitele Group
- Metsänomistajien liitto Pohjois-Suomi
- Puu- ja erityisalojen liitto ry.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

*Perustelut**Yleistä*

Valiokunta toteaa, että selonteon tavoitteena on luoda metsäpolitiikkaamme pitkän aikavälin linjaukset. Selonteko sisältää metsäalan vision eli tahtotilan, strategiset päämäärät sekä niitä toteuttavat keskeisimmät toimenpidekokonaisuudet. Tarkoituksena on, että pitkän tähtäimen linjaukset yhdessä eduskunnan niistä laatiman mietinnön kanssa ohjaavat Kansallinen metsästrategia 2025:n — tulevan kansallisen metsäohjelmamme (KMO) — laatimista vuoden 2014 aikana. Selonteossa metsäala ymmärretään laajasti kattaen metsätalouden ja perinteisen metsäteollisuuden lisäksi kaiken metsiin liittyvän toiminnan. Siten myös termiä metsäpolitiikka on käytetty sen laajassa merkityksessä. Valiokunta korostaa metsäpolitiikan luonteavaa yhteyttä kansalliseen biotalousstrategiaan ja sen toimeenpanoon.

Metsäpoliittisessa selonteossa on esitetty kolme visioon pohjautuvaa päämäärää:

1) Suomi on kilpailukykyinen toimintaympäristö metsiin perustuville liiketoiminnoille;

2) Metsäala ja sen rakenteet uudistuvat ja monipuolistuvat;

3) Metsät ovat aktiivisessa, kestävässä ja monipuolisessa käytössä.

Valiokunta pitää välttämättömänä, että maamme metsävarojen aktiivista hoitoa ja käyttöä sekä alan kilpailukykyistä liiketoimintaympäristöä edistetään, jotta tulevaisuuden metsään perustuville elinkeinoille voidaan tarjota monipuoliset mahdollisuudet. Metsien kestävä hoito ja käyttö on kasvavan hyvinvoinnin lähde. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että selonteon aikajänne ulottuu vuoteen 2050, joten selonteon tarkoituksena on linjata metsäalan kehittämistä pitkällä aikavälillä. Siten myös toimenpidekokonaisuudet ovat luonteeltaan yleisessä muodossa, jolloin niiden tavoitteet eivät vanhene hetkessä.

Valiokunta pitää myönteisenä, että selonteossa on pyritty priorisoimaan metsäalan kehittämi-

sen kannalta keskeisimpiä asiakokonaisuuksia huomioiden metsien monipuoliset hyvinvointivaikutukset, metsiin perustuvien elinkeinojen monipuolisuus sekä metsäalan tarve uudistua. Selonteossa arvioidaan myös hallitusohjelman mukaisesti nykyisen metsäpolitiikan vaikuttavuutta sekä metsäalan toimintaympäristön muutosta. Selontekoa ja sen toimenpidekokonaisuuksia on edellä todetun mukaisesti tarkoitus konkretisoida maa- ja metsätalousministeriön johdolla valmisteltavassa Kansallisessa metsästrategiassa, jossa nykyistä Kansallista metsäohjelmaa on tarkoitus muuttaa strategisempaan muotoon.

Valiokunta toteaa, että Suomen maapinta-alasta metsiä on noin 75 prosenttia eli noin 23 miljoonaa hehtaaria, mikä on korkein osuus Euroopassa. Yksityiset metsänomistajat omistavat metsistämme valtaosan eli yli 60 prosenttia ja valtio noin 26 prosenttia. Maamme kansantaloudelle metsäteollisuuden tuotannon arvo oli vuonna 2013 noin 19 miljardia euroa. Se työllistää suoraan yhteensä 42 000 ihmistä ja epäsuorasti vielä enemmän. Näiden työpaikkojen merkitys aluetaloudessa on suuri. Tavaravientimme arvosta noin 20 prosenttia on metsäteollisuuden tuotteita. Puupolttoaineita käytettiin vuonna 2012 yhteensä 92 TWh, mikä oli 24 prosenttia energian kokonaiskulutuksesta. Metsäteollisuus tuottaa Suomen uusiutuvasta energiasta kaksi kolmasosaa. Metsät ovat myös merkittävä henkilön hyvinvoinnin lähde. Metsissämme retkeillään, metsästetään ja marjastetaan ympäri vuoden, ja metsäluonto on myös luontomatkailun perusta. Suomen matkailusta valtaosa on luontomatkailua.

Selonteosta käy ilmi, että tällä hetkellä metsiemme puuvaranto on noin 2,3 miljardia kuutiometriä. Vuotuinen metsiemme runkopuun kasvu on noin 104 miljoonaa kuutiometriä, ja vuotuiset markkinahakkuut vaihtelevat 50—55 miljoonan kuutiometrin tasolla. Tämän lisäksi metsästä korjataan energiapuuta, jonka käyttö lämpö- ja voimalaitoksissa oli vuonna 2012 noin 8 miljoonaa kuutiometriä. Metsävaramme siis kasva-

vat koko ajan voimakkaasti ja metsävarojemme hyödyntämisastetta on mahdollista kasvattaa kestävästi. Valiokunta korostaa sitä, että ainespuun hakkuita voitaisiin kasvattaa 15—20 miljoonaa kuutiometriä vuositasolla ja jopa kolminkertaistaa metsähakkeen käyttö energiaksi.

Sen lisäksi, että suomalaiset metsät kasvavat nykyisin puuta enemmän kuin koskaan aikaisemmin itsenäisen Suomen aikana, ilmastonmuutoksen seurauksena suomalaisten metsien kasvu kiihtyy entisestään erityisesti pohjoisessa ja suometssissa. Tältä osin Suomi on esimerkki alueesta, joka voi hyöttyä ilmastonmuutoksesta. Ilmastonmuutokseen sopeutuminen voi kuitenkin tuoda mukanaan muutostarpeita myös metsien hoitoon. Ilmastonmuutos lisäänee metsien tuhohyönteisten aiheuttamia haittoja ja muita metsätuhoja ja vaikuttaa metsien puulajisuhteisiin sekä eri metsälajien levinneisyyteen. Valiokunta korostaa sitä, että ilmastonmuutoksen kielteisiin vaikutuksiin on varauduttava.

Valiokunta toteaa, että metsävarojen hyödyntäminen perustuu kestäviin hakkuihin, kustannustehokkaaseen metsänhoitoon, kannattavaan metsätalouteen sekä metsien käytön yleiseen hyväksyttävyyteen. On välttämätöntä, että metsiemme kasvukyvystä huolehditaan metsiemme tuottaman aineellisen lisäarvon varmistamiseksi jatkossakin.

Puun hyödyntämisen osalta valiokunta korostaa selonteon mukaisesti, että perinteiset metsäteollisuuden tuotteet ovat edelleen hyvin tärkeitä, mutta niiden rinnalle on noussut uusia puuhun perustuvia tuotteita, kuten biopolttoaineita, muita biokemikaaleja ja -materiaaleja sekä bioenergian kasvava tuotanto. Osana biotaloutta metsäalalla onkin mahdollisuuksia tuottaa nykyistä monipuolisempia tuotteita ja palveluja. Nähtävissä on jo metsäalan ja muiden toimialojen, kuten kemian- ja energiasektorin, rajapintojen häviäminen. Metsät ovat uusiutuva luonnonvara, ja puupohjaisilla tuotteilla voidaan korvata uusiutumattomia polttoaineita ja materiaaleja. Metsien hyödyntäminen on myös hyvin resurssitehokasta: lähes kaikki puun osat voidaan hyödyntää, puusta tehtyjä tuotteita voidaan kierrättää ja lopuksi käyttää energian tuotantoon.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että Suomen metsä- ja kitumaan pinta-alasta 13 prosenttia on suojeltuja ja rajoitetussa metsätalouksikäytössä olevia. Suojelualueiden lisäksi lukuun sisältyvät muun muassa metsälain erityisen tärkeät elinympäristöt. Tiukasti suojeltuja metsiä on yhdeksän prosenttia, mikä on kansainvälisesti suuri osuus. Maassamme metsien monimuotoisuuden parantamiseen onkin panostettu paljon. Metsien suojelupinta-ala on kolminkertaitettu viimeisten 35 vuoden aikana, vaikkakin suojelualueet jakautuvat epätasaisesti maan eri osiin; Etelä-Suomessa tiukasti suojeltujen metsien osuus on 2,3 prosenttia metsä- ja kitumaan pinta-alasta, kun Pohjois-Suomessa se on 15,8 prosenttia.

Selonteossa on todettu, että nykyisen KMO:n metsäluonnon monimuotoisuuden, ympäristöhyötyjen ja hyvinvointivaikutusten vahvistamiseen liittyvistä toimenpiteistä ainoastaan METSO-ohjelman hehtaaritavoitteiden saavuttaminen näyttää epätodennäköiseltä. Ympäristövaliokunnan lausunnossa on viitattu valtioneuvoston periaatepäätökseen Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävä käytön strategiasta vuosiksi 2012—2020, jossa todetaan lajien uhanalaisuuden neljännen arvioinnin viittaavan siihen, että suojelutoimilla on merkitystä ja että metsien suojelun ja kestävä hoidon ja käytön mukaiset toimet vaikuttavat jo myönteisesti. Ympäristövaliokunnan lausunnossa on todettu, että ilman jo aloitettujen toimien tehokasta jatkamista ja tarpeellisia lisätoimia uhanalaisten ja hävinneiden metsälajien määrä kuitenkin kasvane edelleen lähitulevaisuudessa.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että monipuolisella metsien hoidolla ja käytöllä tähdätään myös ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja metsien hiilitaseen hallintaan. Metsien kestävä hoito ja käyttö yhdessä puutuotteiden lisääntyvän käytön ja puun energiakäytön kanssa tarjoavatkin erinomaisen keinon ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen. Ekologinen kestävyys tukee hiilensidonnan ja ilmastonmuutoksen sopeutumisen ohella myös puuntuotantoa.

Biotalous

Valiokunta toteaa, että lisääntyvä väestömäärä sekä elintason nousu lisäävät merkittävästi energian, ruoan, veden ja yleisesti raaka-aineiden, kuten puun, kysyntää. Myös metsätuotteiden kulutus kasvaa näin ollen koko maailman tasolla. Niukkuuden lisääntyessä maapallolla erityisesti uusiutuvat luonnonvarat ja niiden kestävä hyödyntäminen on jatkossa merkittävä tekijä maamme kilpailukyvyn kannalta. Uusiutuvat luonnonvarat on vahvuus, jota on kyettävä hyödyntämään nykyistä paremmin myös uuden kestävä kasvun lähteinä.

Edellä todettu ilmastonmuutos, ilmaston lämpeneminen, aiheuttaa osalla maapalloa luonnon köyhtymistä ja johtaa sosiaalsiin ongelmiin, kun ruuan ja puhtaan veden hankinta vaikeutuu alueellisesti. Ilmastonmuutos on jo vaikuttanut ekosysteemeihin, ja sen vaikutukset tulevat ennusteiden mukaan todennäköisesti olemaan entistä voimakkaampia tulevaisuudessa. Sen vaikutusten arvioidaan olevan erilaisia eteläisissä ja pohjoisissa osissa maapalloa ja toisaalta Etelä- ja Pohjois-Euroopassa. Eteläinen pallonpuolisko kärsinee kuivuudesta ja kuumuudesta, joka voi johtaa muun muassa heikentyneeseen talouskehitykseen ja ilmastopakolaisuuteen. Pohjoisten alueiden taloudellinen ja strateginen arvo maapallolla saattaa kasvaa, jos Jäämeren alueen luonnonvaroja voidaan hyödyntää entistä paremmin.

Biotalousen pohjautuvilla ratkaisilla on keskeinen merkitys myös ilmastonmuutokseen ja luonnonvarojen käytön kestävyteen liittyvien haasteiden ratkaisemisessa. Biotalousen avulla pyritään löytämään uusia ratkaisumalleja, jotka vähentävät riippuvuutta fossiilisesta energiasta, ehkäisevät ekosysteemien köyhtymistä sekä edistävät talouskehitystä ja luovat uusia työpaikkoja. Biotalousen siirtyminen on maailmassa jollakin aikataululla väistämätöntä. Valiokunta korostaa lisäksi sitä, että biotalous edistää Suomen huoltovarmuutta.

Tulevaisuuden biotaloudessa puusta tehdään edelleen paperia, kartonkia ja sahatavaraa, mutta yhä enemmän bioenergiaa, sellua, biopolttoaineita ja -kemikaaleja sekä uudenlaisia jaloste-

tumpia tuotteita. Uudet mahdollisuudet ovat tuoteryhmissä ja palveluissa, jotka ovat luonteeltaan lähempänä monia muita toimialoja ja toimijoita, kuten kemianteollisuutta tai suunnittelu- ja rakennusyrityksiä. Lisäksi metsäalan monipuolistuminen vähentää alan riippuvuutta yhden toimialan suhdannetilanteesta ja hajauttaa myös mahdolliset pitemmän ajan rakenteelliset riskit. Toisaalta valiokunta toteaa, että nykyisten tuotteiden tuloksella rahoitetaan ainakin osittain tulevat innovaatiot, joten myös nykyisten tuotteiden kannattavuudesta on tärkeä huolehtia.

Selonteon mukaisesti valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että kansainväliset ja EU-sopimukset velvoittavat uusiutuvan energian käytön lisäämiseen, mistä syystä puun käyttöä on tarpeen lisätä tavoitteellisesti energiapolitiikalla. Luomalla edellytykset investoinneille puun jalostukseen lisätään myös puun käyttöä uusiutuvan energian tuotantoon. Suomessa on hyvät mahdollisuudet uusiutuviin luonnonvaroihin perustuvaan resurssitehokkaaseen hajautettuun energiantuotantoon. On arvioitu, että vuonna 2050 energiantuotannon tulisi olla käytännössä päästötön eli hiilineutraali, jotta ilmastonmuutoksen hillinnässä onnistutaan. Kasvihuonekaasupäästöjä voidaan vähentää lisäämällä energiatehokkuutta ja korvaamalla fossiilisia polttoaineita uusiutuvalla energialla. Puutuotteiden hiilijalanjälki on alhainen, ja ne toimivat pitkäaikaisena hiilen varastona. On myös arvioitu, että vuonna 2050 Suomen primäärienergian käytöstä noin 50 prosenttia voisi olla uusiutuvaa, jolloin biomassan käyttö energiaksi lisääntyisi kaikkialla Suomessa. Toisaalta mainitun tason saavuttamista pidetään myös erittäin haastavana.

Vihreään kasvuun liittyy suuria työllisyysodotuksia. Tulevaisuudessa Suomeen syntyy uusia työpaikkoja uusien biomassapohjaisten tuotteiden valmistuksen ja kehittämisen pohjalta, esimerkkinä bioenergia ja liikenteen biopolttoaineet, puubiomassaan perustuvat kemikaalit ja uudet materiaalit. Vihreän teknologian työpaikkojen katsotaan perustuvan ensi sijassa vientimarkkinoiden varaan.

Edellä esitettyyn viitaten valiokunta toteaa, että runsaat metsävaramme, korkeatasoinen

osaamisemme ja nykyinen teollinen perustamme mahdollistavat Suomen kehittymisen edelleen kestäväen luonnonvarojen käytön ja biotalouden kärkimaana. Voimme kasvattaa hyvinvointiamme kestäväällä tavalla lisäämällä metsävarojemme käyttöä ja hyödyntämällä metsiämme entistä monipuolisemmin. Suomen metsävarat ja metsiin perustuva elinkeinotoiminta ovatkin uuden biotalouden perusta. Puunkäytön lisääntyminen tulee olla tavoiteltavaa. Suomen tulee olla kilpailukykyinen toimintaympäristö metsiin perustuville liiketoiminnoille.

Metsäpoliittinen päätöksenteko

Pitkän tähtäimen linjaukset sisältävällä metsäpoliittisella selonteolla ohjataan tulevia lyhyemmän tähtäimen metsästrategioita, jotka toimivat kansallisina metsäohjelmanamme. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että myös muissa strategioissa ja ohjelmissa linjataan metsiä koskevia asioita. Suomessa kansalliset biotalous-, biodiversiteetti- sekä energia- ja ilmastostrategiat ovat nykyisen Kansallinen metsäohjelma 2015:n — tulevan metsästrategian — ohella keskeisiä Suomen metsäalaan vaikuttavia strategioita. Valiokunta pitää välttämättömänä, että strategioiden metsiä koskeville linjauksille asetetaan yhtenäiset tavoitteet metsävarojemme hyödyntämiseksi ja käyttämiseksi kestävästi kansantaloutemme hyväksi. Lisäksi toimintaympäristön kehittymistä tulee ennakoita ja seurata, jotta eri toimia voidaan painottaa joustavasti tilanteen mukaan.

Valiokunta toteaa tässäkin yhteydessä, että metsäpolitiikasta tulee päättää kansallisesti. Kansallisen politiikan ohella jatkossa metsien hoitoon ja käyttöön ja käytön hyväksyttävyyteen vaikuttaa kuitenkin yhä enemmän EU:n politiikka ja kansainvälinen politiikka, mikä on myös todettu selonteossa. Vaikka EU:lla ei ole yhteistä säädosperustaista metsäpolitiikkaa, EU:n ja kansainvälinen ympäristölainsäädäntö ja sen lisääntyvä määrä on keskeinen metsäalaa vaikuttava tekijä. Lisäksi metsäalaa vaikuttavat voimakkaasti EU:n maatalous-, maa-seudun kehittämis-, energia- ja ilmastopolitiikka sekä kauppa-, talous- ja raha-, työllisyys-,

teollisuus-, alue- ja kilpailupolitiikat. Ylikansallisissa yhteyksissä Suomen tulee ajaa uusiutuvien raaka-aineiden kestäväen käytön ja metsien hyödyntämisen edistämisen saamista EU:n ja kansainvälisen politiikan päämääriksi.

Talousvaliokunnan lausunnossa on todettu, että puun energiakäytön suurimmaksi esteeksi saattavat muodostua erilaiset säädöshankkeet, joita valmistellaan sekä EU:ssa että kansainvälisellä tasolla. Vireillä on useita hankkeita (ILUC, LULUCF, kiinteän bioenergian kestävyyskriteerit ja mahdolliset muutokset nollapäästöoletta-maan), jotka voivat merkittävästi rajoittaa metsien käyttömahdollisuuksia laajemminkin. Vaikka metsäpolitiikka on kansallisessa päätösvallassa, vaikuttavat nämä kansainväliset ja EU:n sisäiset toimet enenevässä määrin kansalliseen metsätalouteen.

Viitaten edellä esitettyyn valiokunta pitää välttämättömänä Suomen metsäalan kannalta, että tulevaisuudessa panostetaan vielä nykyistäkin voimakkaammin ja päämäärätietoisemmin aloitteellisuuteen, koordinaatioon, johdonmukaisuuteen ja laaja-alaiseen vaikuttamiseen EU:n ja kansainvälisen metsä- ja ympäristöpolitiikan metsiä koskevien asioiden valmistelussa metsien monipuolisen käytön turvaamiseksi. Proaktiivinen vaikuttaminen puun ja metsien kilpailukykyyn sekä kestäväen käytön varmistamiseksi on välttämätöntä jo EU-säännösten ja kansainvälisten prosessien valmisteluvaiheen alussa. EU:n metsäasioissa tulee edistää ennakoivasti biotaloutta sekä metsäalan yritystoimintaa metsiin liittyvien aloitteiden valmistelussa ja päätöksenteossa.

Valiokunta toteaa, että esimerkiksi EU:n ilmastopolitiikan tavoitteiden toteuttamisella on useimmiten alueen suhteellista kilpailukykyä heikentävä vaikutus, mikäli merkittäviä maita jättäytyy YK:n ilmastopimuksen ulkopuolelle. Tuotannon siirtyminen lievemmän ympäristösäätelyn maihin ei paranna ympäristön tilaa globaalisti. Valiokunta kiinnittää myös huomiota siihen, että puun asemaa hiilineutraalina raaka-aineena biopolttoaineiden ja nesteiden tuotannossa ja samalla myös muiden lopputuotteiden tuotannossa on viime aikoina kyseenalais-

tettu. Valiokunta korostaa kuitenkin sitä, että puun ominaisuudet hiilineutraalina raaka-aineena ovat hiilitaseessa samat riippumatta puun lopputäytöstä tai riippumatta siitä, minkä tuotteiden kautta puu on päätynyt energiakäyttöön. Tähän hiilineutraalisuuskysymykseen tulee kiinnittää huomiota lähiajan toimenpide-ehdotuksissa, jotka koskevat esimerkiksi EU:n lainsäädäntötyötä, siihen tarvittavaa valmistelua ja muuta kansainvälistä vaikuttamista.

Valiokunta toteaa, että kansallisesti on välttämätöntä luoda edellytykset kannattavalle metsätalouden harjoittamiselle ja metsänhoidon investoinneille. Poliittikkaratkaisujen tulee tukea metsäalan yritysten kilpailukykyä ja kasvumahdollisuuksia sekä tuotteiden ja palveluiden kaupallistamista. Kilpailukyvyn varmistaminen tulee ymmärtää laajana eri poliittikkasektorit läpäisevänä toimintana. Siten metsien monipuoliseen käyttöön perustuvaa yrittäjyyttä tulee tukea ja poistaa sen säädöspohjaisia esteitä. Myös verotusta on kehitettävä yritysmäisen ja aktiivisen metsätalouden harjoittamisen edistämiseksi. Lisäksi metsätalouden tukijärjestelmää on kehitettävä siten, että rahoitus on metsäpolitiikan tavoitteiden kannalta vaikuttavaa ja kustannustehokasta. Erittäin tärkeää on myös, että hallinnollisia rakenteita uudistetaan ja kevennetään tavoitteena uudistumiskykyinen, joustava, vaikuttava ja asiakaslähtöinen hallinto.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että edellä selostettu metsiin ja metsäalaan liittyvän politiikan monipuolistuminen vaikeuttaa sen ennustettavuutta. Valiokunta korostaa kuitenkin sitä, että toimijoiden näkökulmasta politiikan ennustettavuus on välttämätöntä muun muassa innovaatioiden ja kalliiden pitkävaikutteisten tuotannollisten investointien edistämiseksi.

Toimenpiteet metsäalan uudistamiseksi ja kehittämiseksi

Sen lisäksi, että metsäalan politiikan tulee olla pitkäjänteistä ja ennustettavaa, sen tulee kannustaa metsiin perustuvien hyötyjen realisointiin eri tuotteissa ja monipuolisissa palveluissa. Metsäalan osaaminen, vahva metsäklusteri, puun ja kilpailukykyisen energian saatavuus, toimiva

infrastruktuuri, osaavan työvoiman saatavuus ja korkea teknologia ovat alan keskeisiä kilpailukykytekijöitä. Kilpailukykyä tuo myös kestävä ja resurssitehokas toiminta. Näitä kilpailukykytekijöitä tulee edistää myös jatkossa. Samalla tulee huolehtia siitä, että metsäala ja sen rakenteet uudistuvat ja monipuolistuvat. Metsäalan kilpailukykyä edistämällä luodaan edellytyksiä uusille investoinneille ja kotimaisen puun käytön lisäämiselle. Toisaalta aktiivisen metsätalouden harjoittamisen ja raaka-ainepohjan ylläpidon edellytyksenä on, että raaka-aineelle on kysyntää.

Yritystukijärjestelmällä tulee aktivoida metsäalan yritysten kasvuhankkeita. Investointeja tarvitaan sekä nykyisen tuotannon kehittämiseen että kokonaan uusiin biotalouden tuotteisiin ja palveluihin. Valiokunta korostaa sitä, että puuta jalostavan yrityksen investointipäätöksiin vaikuttavat ratkaisevasti luottamus puuraaka-aineen saatavuuteen ja yleinen näkymä kustannuskilpailukyvyn ja toimintaympäristön kehittymisestä.

Taloudellinen kasvu ja alan kilpailukyvyn ylläpitäminen edellyttävät uusia investointeja ja liiketoimintamalleja sekä asiakaslähtöisiä uusia tuotteita ja palveluita osana metsä-, energia- ja kemianteollisuuden kehittämistä. Luonnontuotteiden ja riistan sekä porotalouden nyt vajaakäytöllä olevia mahdollisuuksia tulee myös hyödyntää entistä enemmän. Lisäksi on huomioitava, että liiketoimintamahdollisuudet ovat erilaisia eri alueilla, joten alueellisten vahvuuksien huomioon ottaminen on tarpeen.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että metsäalan uudistamisen ja monipuolistamisen tueksi on tärkeää vahvistaa selonteon tavoitteita tukevaa monitieteistä tutkimusta. Biotalouden potentiaalin hyödyntämiseksi tarvitaan vielä runsaasti tutkimusta ja tuotekehitystä. Tulee varmistaa, että biotalouden osaamistarpeet ovat selvillä ja ne otetaan huomioon metsä- ja lähialojen tutkimuksen ja koulutuksen sisältöä ja rakenteita, osaamista ja vuorovaikutusta kehitettäessä. Myös tulosten viestinnässä tulee huolehtia siitä, että uutta tietoa hyödynnetään tehokkaasti.

Valiokunta toteaa, että yritysten, korkea-koulujen ja tutkimuslaitosten tiiviillä yhteistyöllä tulee luoda uusia kilpailukykyisiä palveluja ja tuoteratkaisuja tavoitteena erityisesti vientimarkkinat. T&K (tutkimus ja kehitys) -rahoitusta tulee suunnata kokonaisvaltaisesti metsäbiotalouden liiketoiminnan ja tuotteiden ja palvelujen kaupallistamiseen sekä kokeiluhankkeisiin. Liiketoimintaosaamisen lisäksi tulee lisätä panostuksia koetoiminnan kehittämiseen. Suomeen tulee luoda Euroopan tasolla riittävän kokoluokan pilotointi- ja demonstroitikeskittymiä.

Kehittämällä tutkimustoiminnan yhteistyötä eri toimialojen yritysten ja tutkimuslaitosten kanssa parannetaan tutkimuksen kykyä edistää alan uudistumiskykyä. Yhteistyön on oltava nykyistä tiiviimpää ja lisäksi yhdistyä aktiiviseen kansalais- ja sidosryhmäkeskusteluun. Yritysten tulee osallistua aktiivisesti tutkimusohjelmien suunnitteluun, toteutukseen ja resursointiin, jotta tutkimus vastaa paremmin kaikkien toimijoiden tarpeisiin. Toimialarajapintoja sekä eri osaamisista yhdistävä kehitystyö on olennaista alan uudistumiselle. Tähän kuuluu myös tietoyhteiskunnan mahdollisuuksien monipuolinen hyödyntäminen.

On arvioitu, että metsätalouden ammatillista peruskoulutusta tulee lisätä lähes viidenneksellä, vaikka metsäalan kokonaistyöpaikkamäärä olisi laskeva. Koulutustarve on seurausta alan suuresta poistumasta ja metsäpalveluiden kysynnän kasvusta. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että erityisesti on varmistettava osaavien metsäkoneenkuljettajien ja puutavara-auton kuljettajien saatavuus tulevaisuudessa. Myös metsäalan ammattikorkeakoulutarpeen on arvioitu lisääntyvän. Tutkintojen sisältöjä tulee kehittää siten, että koulutus antaa lähtökohdat metsäalan tuotteiden ja palvelujen kehittämiseksi uusien suuntausten mukaisesti. Samalla metsäalan koulutusta tulee markkinoida siten, että se houkuttelee nuoria alalle. Tämä varmistaa sen, että alalle saadaan soveltuvimmat nuoret.

Valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että alan vahvin kilpailuvaltti, ihminen, voi hyvin, uudistuu ja on osaava kehityksen vaatimalla tavalla.

Tämä voidaan varmistaa muun muassa huolehtimalla henkilöstön työhyvinvoinnista, osaamisen ajantasaisuudesta ja täyttämällä organisaatioiden ja toimijoiden yhteiskuntavelvoitteet. Metsiin perustuvan kasvun onkin oltava paitsi ekologisesti myös sosiaalisesti kestävä. Toiminnan hyväksyttävyys luo pohjan tuotteiden ja palveluiden kysynnälle. Metsäalan tulee kehittää toimintamallejaan siten, että toimintaketjujen kaikissa vaiheissa toimijat kantavat vastuun yhteiskuntavelvoitteistaan eivätkä tavoittele kilpailuetua lainvastaisin menettelyin. Tämä tulee turvata lainsäädännössä ja valvonnassa.

Metsäalan kilpailukykyä tulee parantaa myös puun ja metsien käyttöä edistävillä logistiikkaratkaisilla. Hyvä tieverkosto on puuntuotannon ja puunhankinnan perusedellytys. Kaikkien kuljetusväylien ja terminaalien palvelukykyä on parannettava puuraaka-aineen käytön ja muiden metsiin perustuvien elinkeinojen toiminnan tehostamiseksi. Myös tietoliikenneväylien tehokkuutta ja toimivuutta tulee kehittää. Tehokkaat ja toimivat tietoliikenneyhteydet ovat toiminnan perusedellytys, ja ne edistävät myös palveluiden kehittymistä. Suomen kaukaisuus markkinoista ja laaja pinta-ala suhteessa tuotantolaitosten määrään lisäävät kustannuksia moniin kilpaileviin maihin verrattuna. Hyvä infrastruktuuri tarvitaan sekä alkutuotannon että teollisuuden lopputuotteiden kuljetukseen.

Valiokunta katsoo, että maankäytön suunnittelua ja kaavoitusta on tarpeen kehittää niin, että se tukee metsien monipuolista käyttöä liiketoimintaan. Maankäytön suunnitteluun liittyvät viivästyneet lupaprosessit hidastavat investointeja ja lykkäävät siten uuden tuotannon syntymistä. Se myös luo epävarmuutta ja vähentää Suomen houkuttelevuutta investointikohteena. Kaavoitusta tulee kehittää kokonaisuhyöty lähtökohtana ja tarkastellen myös uusiutuvan energian lisäämisen mahdollisuuksia. Kaavoituksen ei tule rajoittaa metsätalouden harjoittamista alueilla, joilla ei ole erityisiä tarpeita sovitaa yhteen metsien hoitoa ja käyttöä metsätalouden ja muiden elinkeinojen tai erityisten yhteiskunnallisten tarpeiden kanssa. Saamelaiden kotiseutalueella ja poronhoitoalueella metsätalouden

suunnittelussa ja tavoitteiden asettelussa on otettava huomioon perinteiset elinkeinot.

Puun tuotannon ja saatavuuden turvaaminen

Valiokunta korostaa sitä, että vain terveet, runsaat ja luonnoltaan monimuotoiset metsät mahdollistavat niiden kasvavan ja monipuolisen käytön samoin kuin ekosysteemipalvelut. Sen vuoksi onkin ensiarvoisen tärkeää, että turvataan runsaat, terveet ja hyväkasvuiset metsävarat. Kun panostetaan entistä enemmän metsien kasvuun, monimuotoisuuteen, kestävyYTEEN ja ekosysteemipalveluihin, niin metsävarojamme käyttöä voidaan myös merkittävästi lisätä vaarantamatta metsistä saatavia aineettomia hyötyjä ja palveluita. Metsien kestävä hoidon ja käytön tulee olla hyväksyttävää ja sen tulee olla myös tavoiteltavaa. Edellä on todettu, että luottamus puuraaka-aineen saatavuuteen vaikuttaa ratkaisevasti puuta jalostavien yritysten investointipäätöksiin.

Valiokunta korostaa sitä, että metsän uudistamisvelvoite ja taimikoiden hoito muodostavat perustan metsien kestävyYden turvaamiselle ja ainespuun saannille tulevaisuudessa. Taimikoiden tila on kuitenkin viime vuosina heikentynyt seurantalustosten mukaan. Kun hyvin hoidettujen taimikoiden osuus on laskenut, tyydyttävien ja välttävien osuus on kasvanut. Sen sijaan vajaatuottoisten taimikoiden osuudessa ei ole tapahtunut merkittävää muutosta. Valiokunta painottaa voimakkaasti sitä, että taimikoiden tilaa tulee parantaa. Tältä osin ja niin metsien uudistamisen kuin muidenkin metsänhoidollisten toimienpiteiden osalta valiokunta viittaa mietinnössään hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi metsälain ja rikoslain 48 a luvun 3 §:n muuttamisesta (MmVM 13/2013 vp — HE 75/2013 vp) esittämäänsä.

Metsänomistajia tulee kannustaa metsänomistajien monipuolisista tavoitteista lähtevään hyvään metsänhoitoon. Puuntuotannollisten tavoitteiden lisäksi monipuoliseen metsien hoitoon ja käyttöön kuuluu muista ekosysteemipalveluista huolehtiminen, kuten luonnon monimuotoisuuden ylläpitäminen ja riistanhoito. Metsänomistajat voivat myös lisätä ansaintamahdollisuuksiaan

ekosysteemipalveluita tuotteistamalla. Kun metsässä liikkumisen volyymi kasvaa, myös hyvinvointivaikutukset ja liiketoimintamahdollisuudet kasvavat. Puutuoteteollisuuden käyttämät tukit (sahat maksavat kaksi kolmasosaa metsänomistajien kantorahatuloista) saadaan kypsään ikään ehtineistä metsistä, jotka ovat myös ekosysteemipalveluille suotuisia. Edellä esitetystä on käynyt ilmi, että monipuolisella metsien hoidolla ja käytöllä edistetään myös sopeutumista ilmastonmuutokseen ja hallitaan metsien hiilitasetta.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että yksityismetsien merkitys puun tuotannossa on suuri, sillä noin 80 prosenttia teollisuuden käyttämästä kotimaisesta raakapuusta on peräisin yksityismetsistä. Siten yksityismetsänomistajien toiminta ja aktiivisuus puumarkkinoilla on teollisuuden puunhankinnan näkökulmasta ensiarvoisen tärkeää, vaikka yksityismetsien rinnalla myös valtion metsillä on erittäin merkittävä rooli metsiin perustuvan hyvinvoinnin mahdollistajana. Metsähallituksen, jonka hakkuumäärä on yli 6 miljoonaa kuutiometriä puuta vuodessa, asiakkaina on suuri määrä sahoja sekä sellu- ja paperitehtaita. Valiokunta korostaakin Metsähallituksen suurta merkitystä puuhuollolle erityisesti Itä- ja Pohjois-Suomessa.

Valiokunta toteaa, että yksityiset metsänomistajat ovat hoitaneet perinteisesti metsiään hyvin, vaikka keskimääräinen metsätalokoko onkin Suomessa esimerkiksi Ruotsia huomattavasti pienempi. Hankintahakkuut muodostavat noin viidenneksen yksityismaiden hakkuista, ja noin puolet metsänomistajista tekee omatoimisesti metsänhoitotöitä. Suomen metsien laaja omistuspohja on edistänyt metsien hoidon ja käytön hyväksyttävyyttä.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että metsätalouden kannattavuuden parantamisen haasteet liittyvät kansallisen metsäohjelman seurannan mukaan kotimaisen ainespuun hakkuumäärien, yksityismetsätalouden liiketuloksen sekä metsätilojen keskikoon kasvattamiseen. Ainespuun hakkuumääriin on vaikuttanut puujalosteiden kysynnän väheneminen yleisen matalasuuhdanteen ja tiettyjen paperilaatujen

osalta rakenteellisten kulutustottumusten muutosten seurauksena. Yksityismetsätalouden liike-tulos on riippuvainen toteutuneesta korjuu-määrästä ja kantohinnoista. Metsänomistajien ikääntyminen ja tilojen pirstaloituminen vähentävät kiinnostusta aktiiviseen metsätalouteen, mikä heijastuu hakkuumäärissä. On arvioitu, että Etelä-Suomen yksityismetsistä noin kolmas-osa on kokonaan taloudellisen käytön ulkopuo- lella. Tilanne on epätydyttävä sekä teollisuu- den raaka-ainehuollon että luonnonsuojelun kannalta, koska tilanne on suunnittelematon, ja kehitys näissä metsissä on vaikeasti ennustetta- vissa.

Valiokunta toteaa, että toimivat ja luotettavat puumarkkinat ovat edellytys metsiin perustuvan laajan mittakaavan teollisuuden kehittymiselle ja uusille investoinneille. Valiokunta korostaa- kin sitä, että puuraaka-aineen saatavuuden ja puumarkkinoiden toimivuuden varmistaminen ovat tärkeimpiä selonteossa mainittuja tavoitteita. Tavoitteisiin pääsemiseksi on jatkossa luota- va paremmat edellytykset aktiivisen metsätalou- den harjoittamiselle ja parannettava metsän- omistusrakennetta. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota puun tarjonnan lisäämiseen siten, että myös ne metsänomistajat, jotka eivät ole tähän mennessä hyödyntäneet metsiään aktivoituvat. Suomessa ei saa olla yhtään "unohdettua" met- sää. Tärkeää on kehittää tasapainoisia ja kilpai- lullisia puu- ja metsäpalvelujen markkinoita, joilla aktivoidaan metsänomistajia ja puumark- kinoita. Metsänomistusrakenteen muutos sa- moin kuin puu- ja metsäpalvelujen markkinoi- den kehittäminen lisää entisestään tarvetta säh- köisille palveluille.

Metsien nykyistä aktiivisemmän käytön edis- tämiseksi tulee luoda paremmat edellytykset yri- tysmaisten metsäelinkeinojen harjoittamiselle ja sitä kautta metsätalouden kannattavuuden paran- tumiselle. Verotuksen tulee tukea eri omistus- muotojen kehittymistä yritysmäisen ja aktiivi- sen metsätalouden edistämiseksi. Yrittäjämäi- sen metsänomistuksen lisääntymisestä hyötty- niin puuta käyttävä teollisuus puun hankinnan helpottuessa kuin koko yhteiskunta lisääntynei- den verotulojen muodossa. Valiokunta korostaa

sitä, että on myös ryhdyttävä toimenpiteisiin, joilla sukupolvenvaihdoksen kynnystä saadaan madallettua ja kuolinpesien metsätaloudellista toimivuutta tehostettua. Muita toimenpiteitä metsänomistusrakenteen parantamiseksi ovat esimerkiksi metsätilakaupan toimivuuden paran- taminen, yhteismetsälainsäädännön kehittämi- nen sekä osakeyhtiö- ja säätiömuotoisen met- sien omistuksen kehittäminen. Yhteismetsä on osoittanut hyväksi metsien omistusmuodoksi.

Puunjalostus

Valiokunta toteaa, että metsäteollisuus käy läpi rakennemuutosta, jossa erityisen haasteellista on paino- ja kirjoituspaperin kulutuksen vähenemi- nen sen päämarkkinoilla Euroopassa. Painetun viestinnän käyttö supistuu ja sähköisen median käyttö kasvaa. Lisäarvon tuottaminen ja jalos- tusarvon nostaminen uusilla tuotteilla on siten suomalaiselle metsätaloudelle ja kansantalou- delle välttämätöntä.

Vaikka painopaperilautujen kysynnässä on ta- pahtunut rakenteellista pienenemistä, tiettyjen perinteisten paperi- ja kartonkituotteiden näky- mät ovat kuitenkin huomattavasti graafisia pai- nopapereita kirkkaammat. Kuluttajakapkauskar- tongin kysynnän odotetaan kasvavan, sillä pak- kaaminen lisääntyy maailmanlaajuisesti noin 3 prosentilla vuodessa. Kartongin kulutus on li- sääntynyt sähköisen kaupan lisätessä tuotteiden pakkaamista. Toisaalta myös tuotteiden pakkaa- minen siirtyy yhä useammin halvemman kustan- nusten maihin teollisen tuotannon mukana, mikä siirtää kartongin kysyntää esimerkiksi Euroo- pasta kehittyviin maihin. Älypakkauksien tarve kuitenkin kasvaa maailmanlaajuisesti, kun halu- taan parantaa muun muassa ruuan säilymistä, ja älykkäät lääkepakkaukset ovat tarpeen vanhene- välle väestölle. Myös kotitalous-, hygieni- ja pehmopapereilla on kasvavat markkinat. On ar- vioitu, että tulevaisuudessa Suomessa toimivat yritykset investoivat muun muassa pakkauspa- pereiden ja kartongin sekä bioenergian tuottami- seen. Etenkin elintarvikepakkaustuotteiden ke- hitys näyttää Suomen kannalta suhteellisen hy- vältä.

Valiokunta kiinnittää erityistä huomiota siihen, että puukuituun perustuvan sellun kysyntä kasvaa maailmalla kuidun tarpeen kasvaessa, ja siitä on arvioitu tulevan jopa pulaa vuoteen 2020 mennessä. Pitemmällä aikavälillä sellun kysyntä kasvaa nano- ja fibrillisellun lukuisissa käyttökohteissa. Teknologinen kehitys voi tuoda puunjalostukseen kokonaan uudenlaista tuotantoteknologiaa ja sitä kautta uusia käyttökohteita ja kilpailukykyä. Selluteollisuuden yhteydessä tuotettavat liikenteen biopolttoaineet tai nanotai fibrillisellu korvaavat painopaperin tuotannosta poistuvaa kapasiteettia. Lisäksi esimerkiksi 3D-tulostuksella on arvioitu olevan valtavia kasvumahdollisuuksia, joita voidaan mahdollisesti hyödyntää myös metsäalalla. Suomen metsäklusterin riippuvuuden perinteisistä paperi- ja kartonkiteollisuuden tuotteista ennustetaankin vähenevän, kun alan uusien tuotteiden tuotanto kasvaa ja puutuoteteollisuuden merkitys lisääntyy vuoteen 2020 mennessä. Tulevaisuudessa sellun ja sellun tuotantoon liittyvien muiden tuotteiden monipuolistuva käyttö eriyttäneen sen paperin tuotannosta.

Valiokunta tuo esille, että metsäteollisuudella ja kemianteollisuudella on laajoja rajapintoja keskenään jo nykyisin. Tulevaisuuden biotaloudessa puulle kehitetään uusia käyttömuotoja erityisesti kemian ja biokemian keinoin. Metsäteollisuuden toimialaraja tulee hälvenemään. Senkin vuoksi yritysten verkostoitumista tulee edistää. Lisäksi lääketeollisuuden kehittyminen mahdollistaa puun täysin uusia käyttökohteita, joiden jalostusarvot ovat merkittävästi nykyisiä puuperäisiä tuotteita suurempia. Tarve uusien lääkeaineiden kehittämiseksi kasvaa koko ajan.

Valiokunta korostaa sitä, että puurakentamiseen liittyvien tuotteiden kulutuksen globaaleissa muutostekijöissä ei ole tunnistettavissa samanlaista rakenteellista vähenemistä kuin mitä sähköinen viestintä aiheuttaa graafisille painopapereille. Kotimaassa puun rakentamisen suurimmat kasvumahdollisuudet ovat muun muassa kerrostalo- ja julkisessa rakentamisessa sekä lähiökerrostalojen energiakorjauksissa, joihin liittyy myös viennin kasvumahdollisuuksia. Puutuoteteollisuuden markkinoita kasvattaa maail-

malla asuinrakentamisen vuotuinen yli 4 prosentin kasvu vuosina 2015—2020. Valiokunta painottaa kuitenkin sitä, että tulevaisuudessa menestymiseen tälläkin osa-alueella tarvitaan uusia tuotteita, palveluita sekä jalostusarvon ja asiakaslähtöisyyden lisäämistä. Puurakentamisen esteet, kuten perusteettomat palomääräykset, tulee poistaa. Sahateollisuuden on mahdollista hyötyä myös kehittyvistä bioenergiemarkkinoista kysynnän kasvun nostaessa sen sivutuotteista saatavaa hintaa. Nykyiset uusiutuvan energian tukimuodot eivät kuitenkaan ole edistäneet sahateollisuuden kilpailukykyä.

Valiokunta toteaa, että uusiutuvan energian velvoitepaketin (2010) mukaan tavoitteena on kasvattaa metsähakkeen energiakäyttöä 13,5 miljoonaa kuutiometriin nykyisestä käytöstä (8,2 miljoonaa kuutiometriä vuonna 2012). Lisäksi valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että EU:n säädöksiin perustuva uusiutuvan energian velvoitepaketti vuodelta 2010 edellyttää, että Suomi nostaa uusiutuvan energian osuuden 38 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä. Lisäystavoitteesta metsähakkeen osuus on yli puolet. Käsitellyssä on nyt komission ehdotus, jossa uusiutuvan energian osuus koko EU:n tasolla olisi 27 prosenttia (sitova tavoite). Maakohtaisia tavoitteita ei jatketaisi vuoden 2020 jälkeen.

Valiokunta pitää välttämättömänä, että maassamme lisätään kotimaisen puupohjaisen energian käyttöä. Sen vuoksi on tärkeää, että energiapolitiikalla huolehditaan puun kilpailukykyä. Pitkäjänteisellä energiapolitiikalla tulee lisätä kotimaisen puun käyttöä energiatuotannossa ja biopolttoaineiden raaka-aineena, millä korvataan fossiilisia tuontipolttoaineita, parannetaan huoltovarmuutta ja vaihtotasetta sekä luodaan myönteisiä alutaloudellisia vaikutuksia. Tärkein metsähakkeen kasvava käyttökohde lähivuosina on lämmöntuotanto ja yhdistetty lämmön ja sähkön tuotanto. Tässäkin yhteydessä valiokunta korostaa puun asemaa hiilineutraalina raaka-aineena biopolttoaineiden ja -nesteiden tuotannossa samoin kuin muiden lopputuotteiden tuotannossa. Puun ominaisuudet hiilineutraalina raaka-aineena ovat hiilitaseessa samat riippumatta puun loppukäytöstä tai riippumatta

siitä, minkä tuotteen kautta puu on päätynyt energiakäyttöön.

Lopuksi

Valiokunta toteaa, että runsaat metsävaramme mahdollistavat Suomen kehittymisen edelleen kestävä luonnonvarojen käytön ja biotalouden kärkeksi. Metsävarojemme voimme kasvat-
taa hyvinvointiamme kestäväällä tavalla. Valio-
kunta korostaa sitä, että metsäalan investointei-
hin vaikuttaa kuitenkin ratkaisevasti luottamus
puuraaka-aineen saatavuuteen. Metsien kestä-
vän hoidon ja käytön tuleekin sen vuoksi olla
sekä hyväksyttävää että myös tavoiteltavaa.
Metsien tuotosta on huolehdittava.

Metsäalan tuottaman hyvinvoinnin kasvatta-
miseksi politiikan suurena haasteena on edelly-
tysten luominen uusille investoinneille ja puun
käytön lisäämiselle sekä muunlaisen metsien te-
hokkaan hyödyntämisen mahdollistamiseksi.
Metsäalan mahdollisuudet riippuvat viime kä-
dessä siitä, miten metsäalan tuotannossa ja pal-
veluiden kehittämisessä onnistutaan. Valiokun-
ta korostaa sitä, että jatkossa on tarpeen toimia
entistä vaikuttavammin innovatiivisen ja kilpai-
lukykyisen toimintaympäristön luomiseksi met-
siin perustuville liiketoiminnoille.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella maa- ja metsätalous-
valiokunta ehdottaa,

*että eduskunta hyväksyy selonteon joh-
dosta seuraavan kannanoton, jossa
edellytetään, että:*

*1. maamme luontaisia edellytyksiä ja
metsäalan osaamista nykyistäkin tehok-
kaammin hyödyntämällä vahvistetaan
maamme asemaa maailman johtavana
metsämaana;*

*2. maamme metsät kattavalla kestävä-
llä hoidolla ja hyödyntämisellä mahdol-
listetaan puun käytön lisääminen ja
edistetään ilmastonmuutokseen sopeu-
tumista ehkäisten ilmastonmuutoksen
haittavaikutuksia — metsien hoidon ja
käytön tulee olla hyväksyttävää ja ta-
voiteltavaa;*

*3. metsien monipuoliseen käyttöön pe-
rustuvaa aktiivista yrittäjyyttä ediste-
tään muun muassa helpottamalla suku-
polvenvaihdojen toteuttamista sekä
edistämällä yhteismetsien muodostu-
mista, joilla samalla ehkäistään metsä-
löiden pirstoutumista;*

*4. metsäalan kilpailukykyä lisäämällä
luodaan edellytykset alan uusille inves-
toinneille ja puunkäytön lisäämiselle;*

*5. metsäalan uudistumisen ja monipuo-
listamisen tueksi vahvistetaan monitie-
teistä tutkimusta ja*

*6. panostetaan nykyistä voimakkaam-
min ja määrätietoisemmin aloitteelli-
suuteen, koordinaatioon, johdonmukai-
suuteen ja laaja-alaiseen vaikuttami-
seen EU:n ja kansainvälisen metsä- ja
ympäristöpolitiikan metsiä koskevien
asioiden valmistelussa metsien moni-
puolisen käytön varmistamiseksi.*

MmVM 5/2014 vp — VNS 1/2014 vp

Helsingissä 13 päivänä toukokuuta 2014

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Jari Leppä /kesk	Timo V. Korhonen /kesk
vpj.	Lauri Heikkilä /ps	Jari Myllykoski /vas
jäs.	Heikki Autto /kok	Kari Rajamäki /sd
	Markku Eestilä /kok	Janne Sankelo /kok
	Satu Haapanen /vihr	Katja Taimela /sd
	Lasse Hautala /kesk	Tytti Tuppurainen /sd.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Carl Selenius.